

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

J A V N A U S T A N O V A

ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE

Splitska 2/II kat, 51000 Rijeka
tel.: ++385 51 351 772; fax: ++385 51 212 436

e-mail: zavod@pgz.hr, www.zavod.pgz.hr

Sastanak sa gradonačelnicima i načelnicima JLS
MIKROREGIJA **OTOCI**

**ŽUPANIJSKA RAZVOJNA
STRATEGIJA (RS PGŽ)
2015. – 2020.**

Ravnatelj
prof.dr.sc. Mladen Črnjar

Rijeka, 24. travanj 2014.

DNEVNI RED

1. Uvodno o RS PGŽ
2. Metodologija izrade
3. Analiza stanja PGŽ – **osvrt na MR Otoci**
4. Prijedlog vizije i prijedlog strateških ciljeva
5. Rasprava

ŽUPANIJSKA RAZVOJNA STRATEGIJA

- Temelj rješavanja **društveno-gospodarskih** nejednakosti na županijskoj razini.
- Temelj za osiguravanje bolje usklađenosti **regionalnih i lokalnih potreba** sa nacionalnim prioritetima.
- Županijska razvojna strategija je **osnova za kandidiranje projekata** na bilo koji izvor financiranja iz državnog proračuna i strukturnih fondova i kohezijskog fonda.

ZAŠTO JE VAŽNA ZA JLS?

- Akcijski plan
- Financijski plan
- Baza projekata

INTEGRIRANO planiranje regionalnog razvoja!

SUVREMENO **STRATEŠKO** PLANIRANJE
Planiranje PROGRAMSKOG proračuna

RAZVOJNI PROJEKTI

- **Lista želja?**
- **Jasni kriteriji** za nominaciju projekata!!!
 - Realni!!
 - U funkciji zapošljavanja!!

Definiranje **prioritetnih** razvojnih projekata prema **kriterijima**:

- Izvedivosti, ekonomskog utjecaja, isplativosti
- Ekološke prihvatljivosti
- Mogućnosti financiranja bespovratnim sredstvima EU fondova

Europa 2020

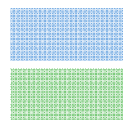

Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast

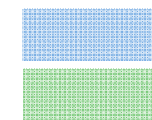
TRI PRIORITETA

- **Pametan rast:** razvijanjem ekonomije utemeljene na znanju i inovaciji.
- **Održiv rast:** promicanje ekonomije koja učinkovitije iskorištava resurse, koja je zelenija i konkurentnija
- **Uključiv rast:** njegovanje ekonomije s visokom stopom zaposlenosti koja donosi društvenu i teritorijalnu povezanost.

Prepoznavanje prioriternih sektorov

EUROPA 2020.

Europska strategija za pametan, održiv i uključiv rast

- **PAMETNI**

- Tehnološke inovacije
- Ne-tehnološke inovacije
- Ekonomski pokazatelji
- Izvozna orijentacija

- **UKLJUČIVI**

- Zapošljavanje
- Odgovaraju na društvene izazove

- **ODRŽIVI**

- Energetski učinkoviti i sigurni
- Resursno učinkoviti
- Odgovaraju na društvene izazove

SPECIJALIZACIJA

- *Pametna specijalizacija (Smart Specialization)* podrazumijeva **identifikaciju jedinstvenih obilježja i potencijala** svake zemlje i regije, uz isticanje konkurentskih prednosti te okupljanje regionalnih dionika i sredstava oko vizije budućnosti utemeljene na izvrsnosti. Ona također uključuje i jačanje regionalnih inovacijskih sustava, povećavanje razmjene znanja te širenje prednosti inovacija kroz cjelokupno regionalno gospodarstvo.

**PREDUVJET ZA DOBIVANJE POTPORA IZ
EUROPSKOG FONDA ZA REGIONALNI RAZVOJ!!**

ČEMU SPECIJALIZACIJA?

- U funkciji stvaranja brenda PGŽ, ali i svake pojedinačne JLS
- **Jačanje prepoznatljivosti**
- Privlačenje investicija

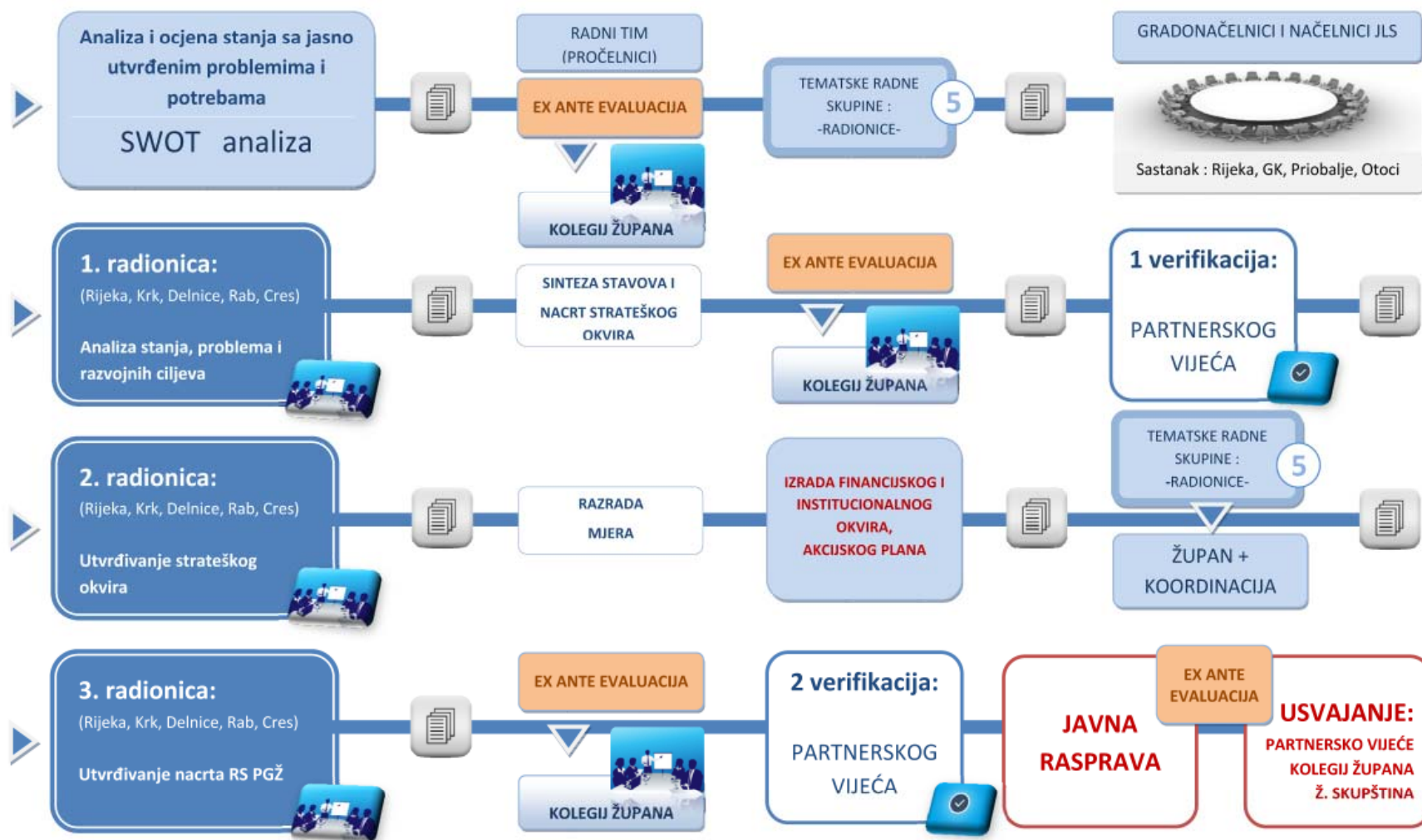
Sadržaj RS PGŽ

1. Uvod
2. Sažetak
3. Analiza/ocjena stanja
4. Rezultati provođenja prijašnjih strategija
5. SWOT analiza
6. Vizija i strateški ciljevi
7. Prioriteti i mjere
8. Politika županije prema posebnim područjima
9. Financijski plan
10. Provedba ŽRS
11. Praćenje i izvještavanje

Dodatak 1: *Rezultati konzultacija s odgovarajućim partnerskim vijećem tijekom izrade ŽRS te opis uključivanja partnerskog vijeća u praćenje provedbe*

Dodatak 2: *Izvještaj o prethodnom vrednovanju ŽRS*

Županijska razvojna strategija temeljni je planski dokument jedinice područne (regionalne) samouprave, kojim se trebaju odrediti osnovni pravci županijskog razvoja i istovremeno osigurati suglasnost i razrada nacionalnih ciljeva i prioriteta razvoja.

čl. 14, čl. 12 Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 153/09)

SPUN??

EX ANTE EVALUACIJA

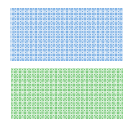
Što slijedi?

- Radionice:
 - » Grad Rijeka
 - » **Grad Krk**
 - » Grad Delnice
 - » **Grad Rab**
 - » **Grad Cres**

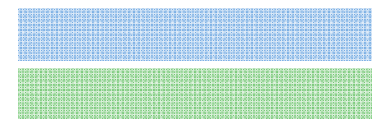
SVIBANJ
2014.

Nužno definirati sastav sudionika na radionicama, max **25 osoba!**

Tijela uključena u izradu RS PGŽ

. PGŽ i JLS

- 1. PARTNERSKO VIJEĆE (29 članova)**
- 2. TEMATSKE RADNE SKUPINE (5 skupina)**
- 3. SAVJET ZA PRAĆENJE IZRADE RS PGŽ (9)**

 Načelo partnerstva

MR OTOCI

POLOŽAJ MR OTOCI

= **100.913 ha**

Zauzima **28 %** teritorija Županije

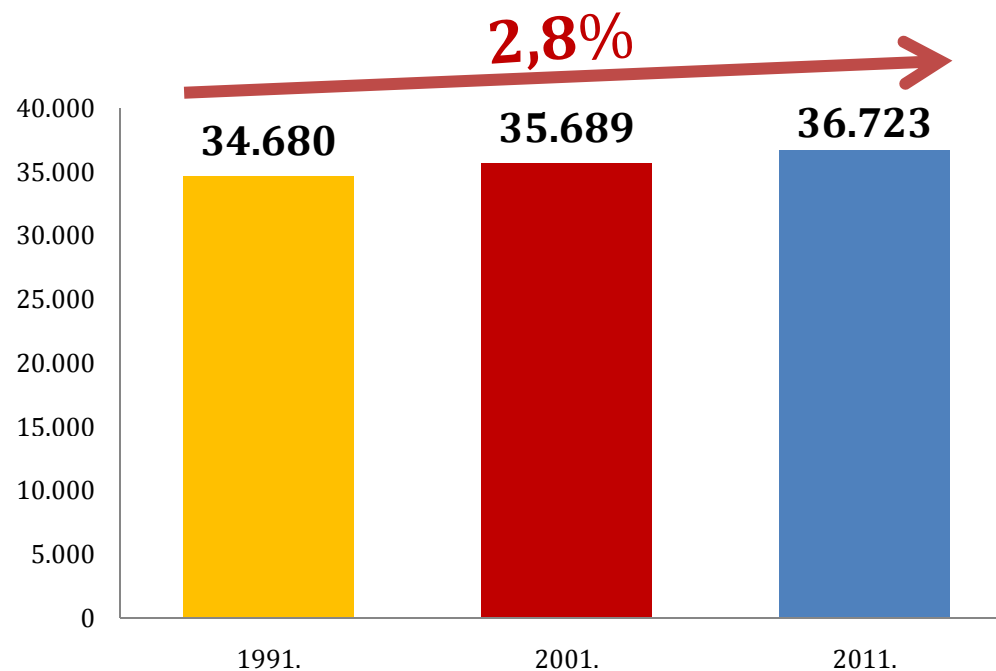
U MR OTOCI stalno boravi **12,4% stanovnika Županije (36.723)**

MIKROREGIJA	GRADOVI	OPĆINE
OTOCI*	Cres, Krk, Mali Lošinj, Rab	Baška, Dobrinj, Malinska-Dubašnica, Punat, Vrbnik, Lopar

prema PP PGŽ (SN 32/13) općina **Omišalj smještena je u **mikroregiju Priobalje**.*

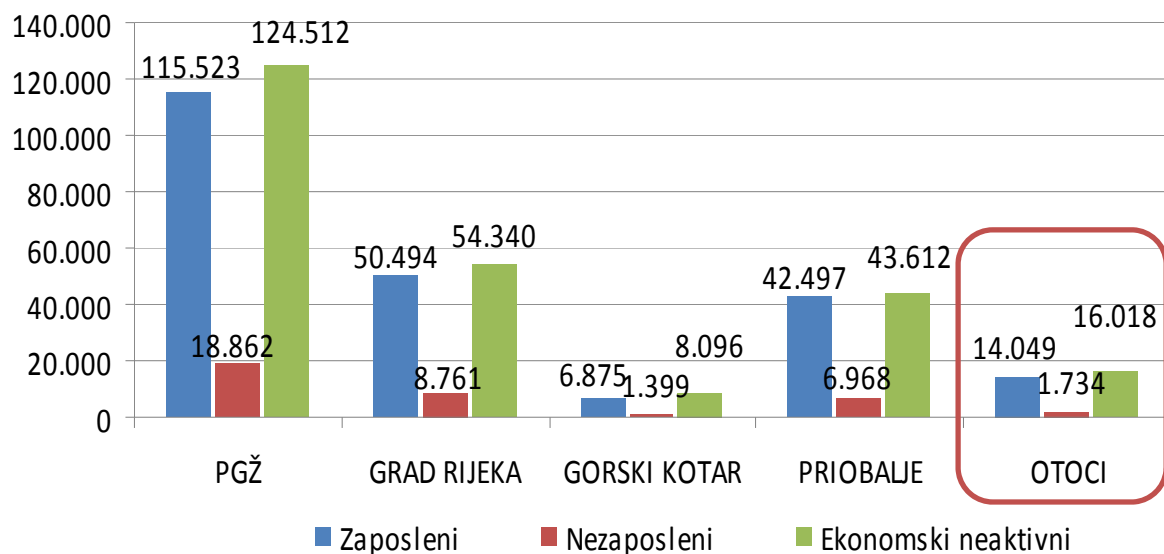
Ljudi

- **Blagi porast stanovnika** u odnosu na zadnja dva popisna razdoblja u cijeloj MR OTOCI
- **Porast broja stanovnika** na otoku Krku - **10,3%**
- Najviše stanovnika sa završenom **srednjom školom** - **61%**

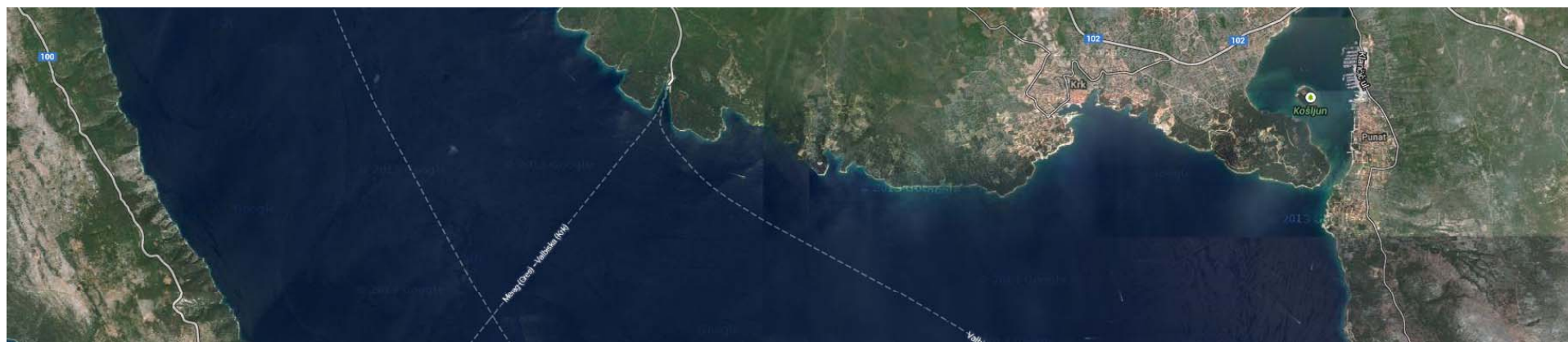
Ljudi

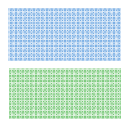
- **Nepovoljna ekonomska struktura** - više stanovnika je ekonomski neaktivno nego što ih je zaposleno
- **Stopa nezaposlenosti u PGŽ 2012.** godine: **14 % (RH18,9%)**
- **Nezaposlenost** je u periodu od 2009. do 2012. godine **porasla** sa 1.721 na 1.939 (**12,6%**)
- Najmanji broj nezaposlenih u Županiji (**5%**)
- **Sezonski poslovi!!!!**

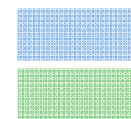
Prostor MR OTOCI

- **Gustoća** naseljenosti - **13.9 st/ha**
- Najviše izgrađenih površina **ugostiteljsko turističke namjene (91%)**
- Gospodarskih zona **proizvodne** namjene **nema!**

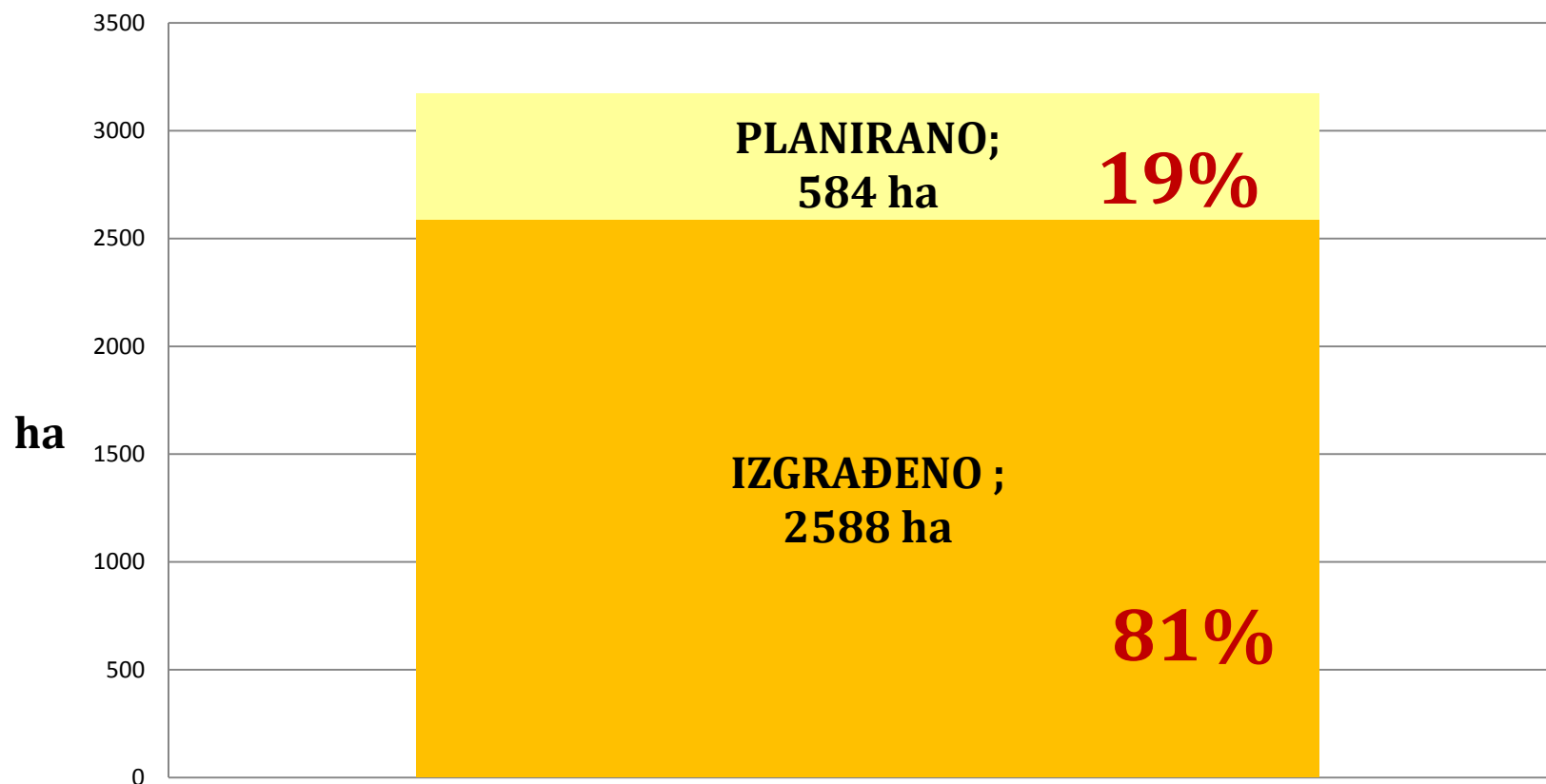

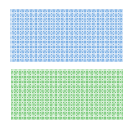
Građevinska područja – naselja MR OTOCI

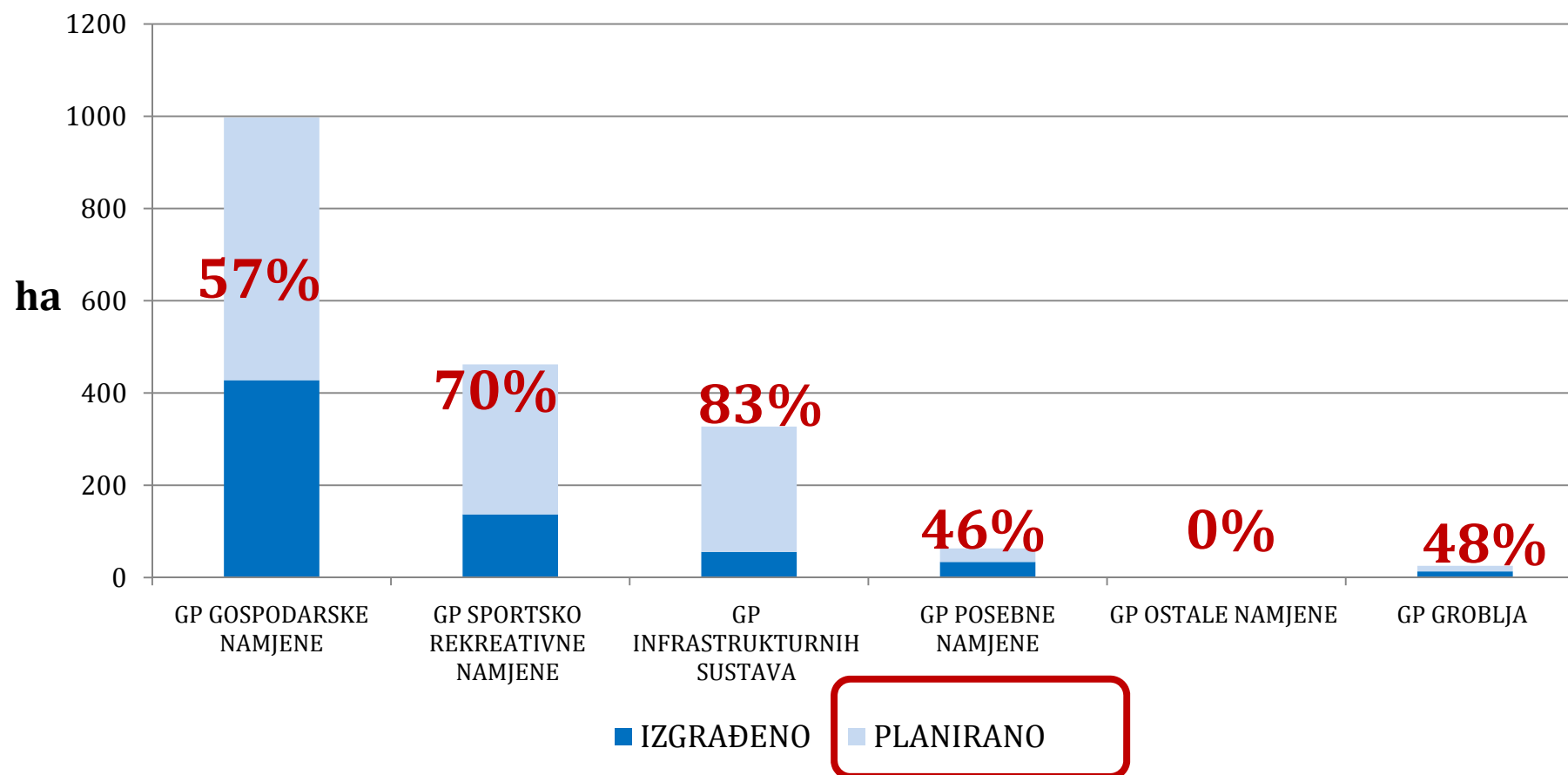
Struktura izgrađenog i planiranog djela GP naselja

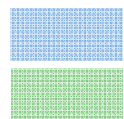
“REZERVE” unutar izgrađenog djela naselja

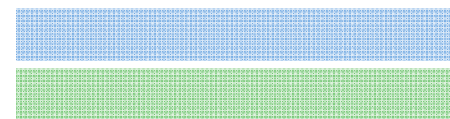
Građevinska područja – izdvojena namjena MR OTOCI

Značajne mogućnosti širenja izdvojenih namjena izvan naselja u njihovom **planiranom djelu.**

Prirodna obilježja i zaštita okoliša

- More kao resurs
- Visoka kavoća mora na morskim plažama
- Vransko jezero
- Otoci Krk, Cres i Lošinj- preko 1.300 biljnih vrsta

Gospodarska kretanja PGŽ

- **Recesija** ostavila značajan utjecaj na cjelokupno gospodarstvo uzrokujući stagnaciju, a zatim i **pad gospodarske aktivnosti**
- BDP p/c PGŽ u 2011. godini iznosio je **12.724 €**, što je za **26,75%** iznad razine BDP-a p/c na razini RH i **treći po veličini BDP p/c u RH**
- **Brodogradnja i metaloprerađivačka industrija** su u krizi
- Gospodarske prilike **petrokemijske industrije i prerađivača nafte** u PGŽ dodatno su pogoršane
- Udio **poljoprivrede, šumarstva i ribarstva** u BDV-u PGŽ se smanjuje (najniži udio u BDV-u od svih županija Jadranske Hrvatske)

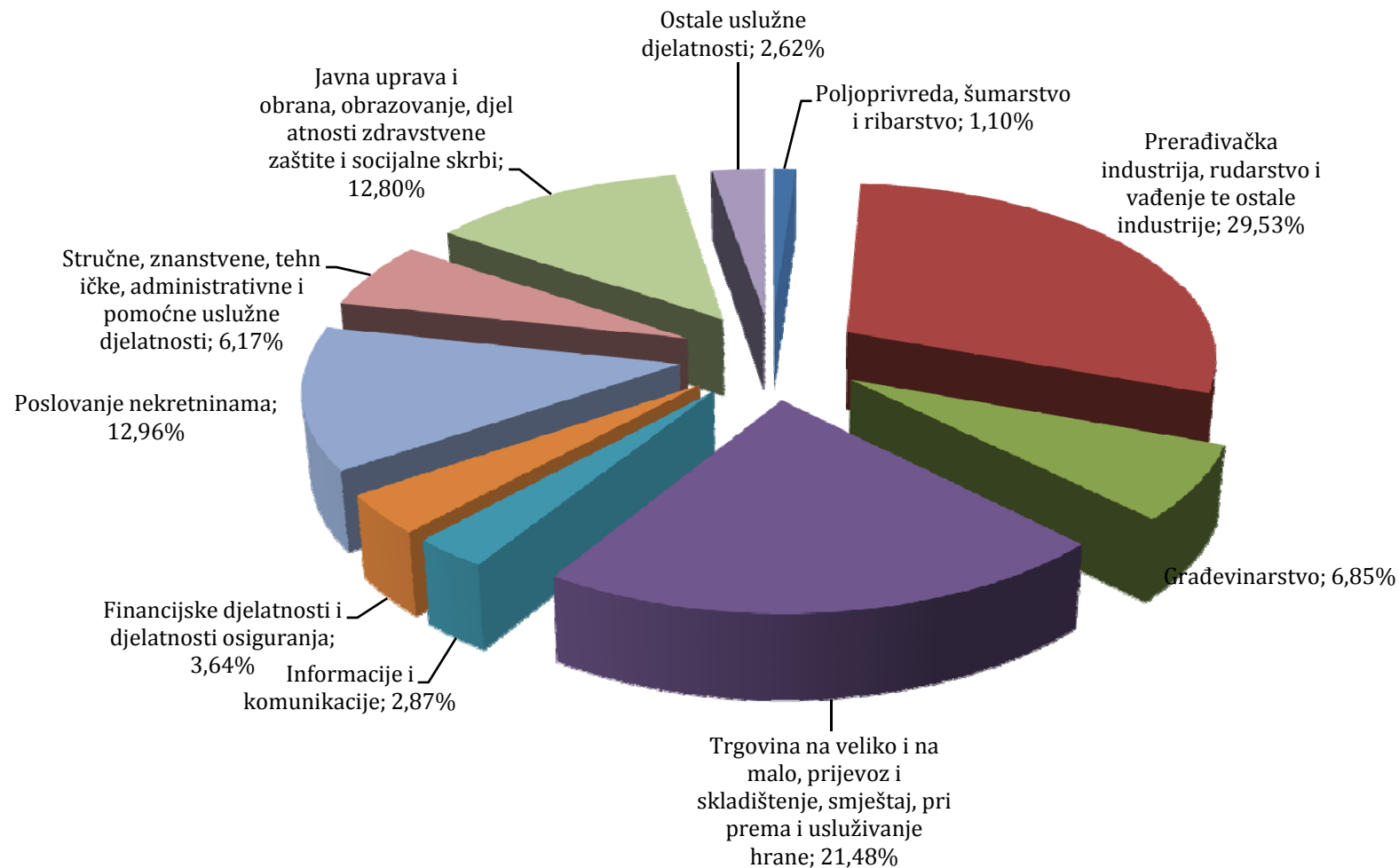

Poslovanje gospodarstva Županije

- **Smanjenje** gospodarske aktivnosti
- Izražena dinamika **pada** gotovo svih pokazatelja poslovanja poduzetnika
- U analizi stanja nisu prepoznate **poduzetničke potporne institucije** na području Otoka.

Bruto dodana vrijednost PGŽ, 2011. godina

Ograničenja u izradi Strategije:
Vremenski obuhvat podataka i razina podataka!!!

Izravna strana ulaganja i vanjskotrgovinska bilanca, PGŽ

- Znatna izravna strana ulaganja (FDI) prema sektorima **financija** (56% FDI/udio 3,64%), **turizma** (6% FDI/udio 5,2%) i **informatike** (1% FDI/udio 2,9%) u posljednjih 20 godina
- Napravljena tranzicija prema **modernim** gospodarskim djelatnostima, ali je njihov inovacijski i ekspanzijski kapacitet unatoč visokoj razini ulaganja **slab**
- Još uvijek **visoki** zahtjevi za uvozom koji znatno premašuju izvoz (pokrivenost 76% u 2011.)

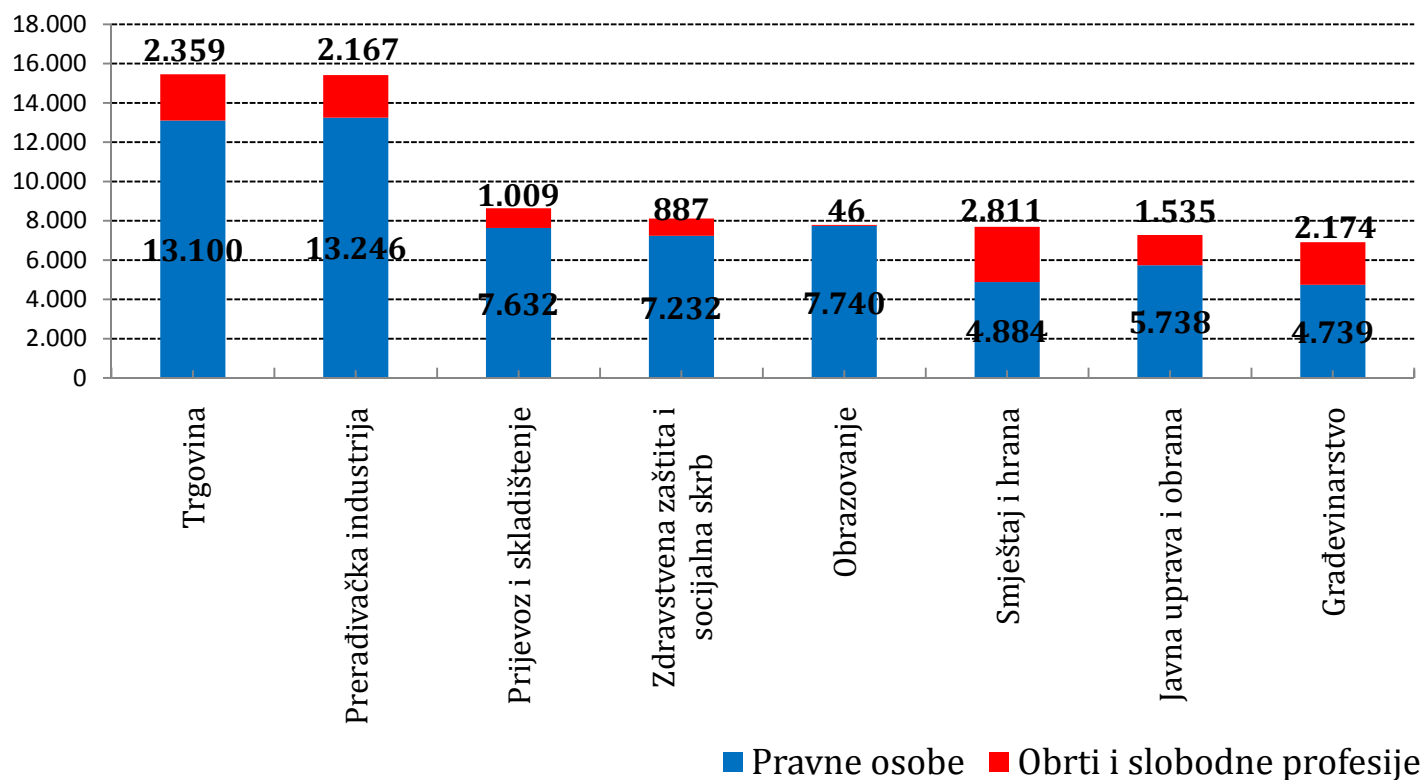
Izravna strana ulaganja i vanjskotrgovinska bilanca, PGŽ

- PGŽ je **14.** u RH po pokrivenosti uvoza izvozom
- PGŽ je **4.** Županija u RH po udjelu u ukupnom izvozu
- 2012. **najmanji izvoz i uvoz** imala je MR Otoci
- Najznačajnija *izvozna* djelatnost Županije: **prerađivačka ind.**, najvažnija *uvozna* djelatnost je **trgovina na veliko i malo**

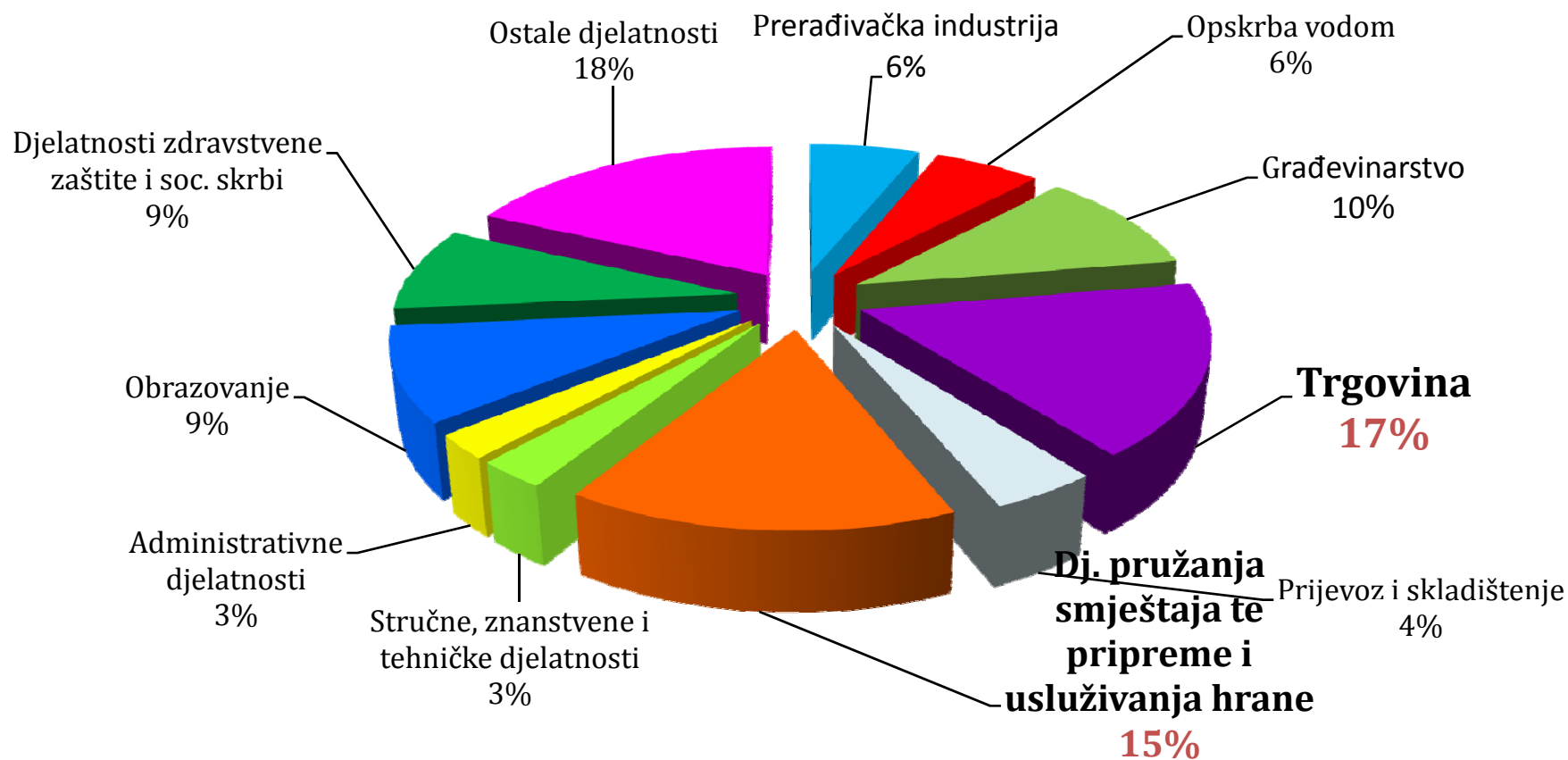
Tržište rada

Zaposleni u PGŽ u 2012. prema djelatnostima

Manjak radnih mjesta
Velika nezaposlenost
Nedostatak radnika u pojedinim djelatnostima

Zaposlenost*, 2012.

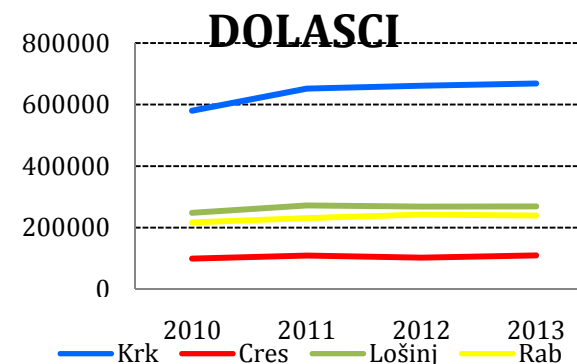
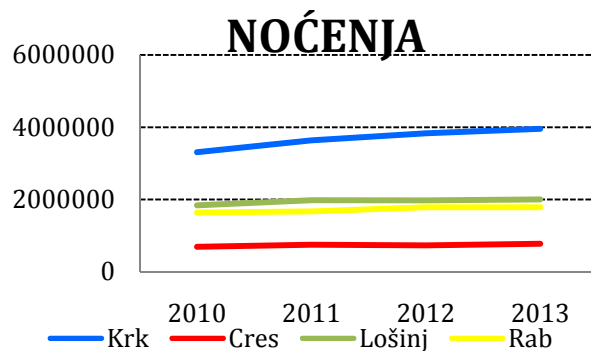

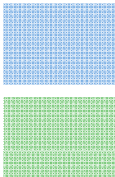
Manjak radnih mjesta
Velika nezaposlenost *
Nedostatak radnika u pojedinim djelatnostima
Najviše zaposlenih u turizmu i trgovini

**Zaposlenost u pravnim osobama, mikroregija Otoci, stanje na dan 31. ožujka 2012. godina*

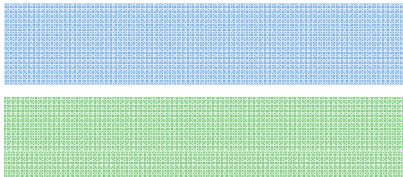
Turizam

- Jedna od **turistički najrazvijenijih regija** Hrvatske: PGŽ na **2. mjestu u RH** po broju ostvarenih noćenja i dolazaka turista
 - 19,13% (2.380.054) dolazaka turista na područje RH otpada na PGŽ
 - 92% (11.450.720) noćenja ostvarili su strani turisti
- Djelatnost turizma je u 2012. godini pridonijela **5,49% prihodima PGŽ** (1.8 mlrd. kn), te zapošljava **8,81% stanovništva** !
- Ostvaruje **najveći broj dolazaka i noćenja** u Županiji.
- Najviše dolazaka i noćenja ostvareno je 2013. godine i to **na otoku Krku** (**32 %** ukupnih noćenja)

Infrastruktura MR OTOCI

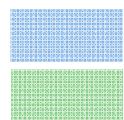

- Izdvojenost i prometna izoliranost malih otoka uzrok je većim troškovima prijevoza ljudi i roba, kao i ukupno većim troškovima života na otocima.
- **Nedostatak priveza** za turističke brodove i plovila domicilnog stanovništva.
- Rekonstrukcija i izgradnja otočnih cesta se ne odvija željenom dinamikom. **Nedovoljan je standard** državnih cesta na otocima Cresu i Rabu.
- Prometna povezanost otočnog prostora osigurana je kvalitetnim trajektnim i katamaranskim linijama.
- Opskrba vodom je zadovoljavajuća, izuzev ljetne sezone (turizam) kada su **kapaciteti premali**.
- Na **sustave odvodnje** priključeno oko **50% stanovnika**.
- **5 od 6 sunčanih elektrana** planiranih **neposrednom pravedbom PP PGŽ** nalazi se na Otocima.

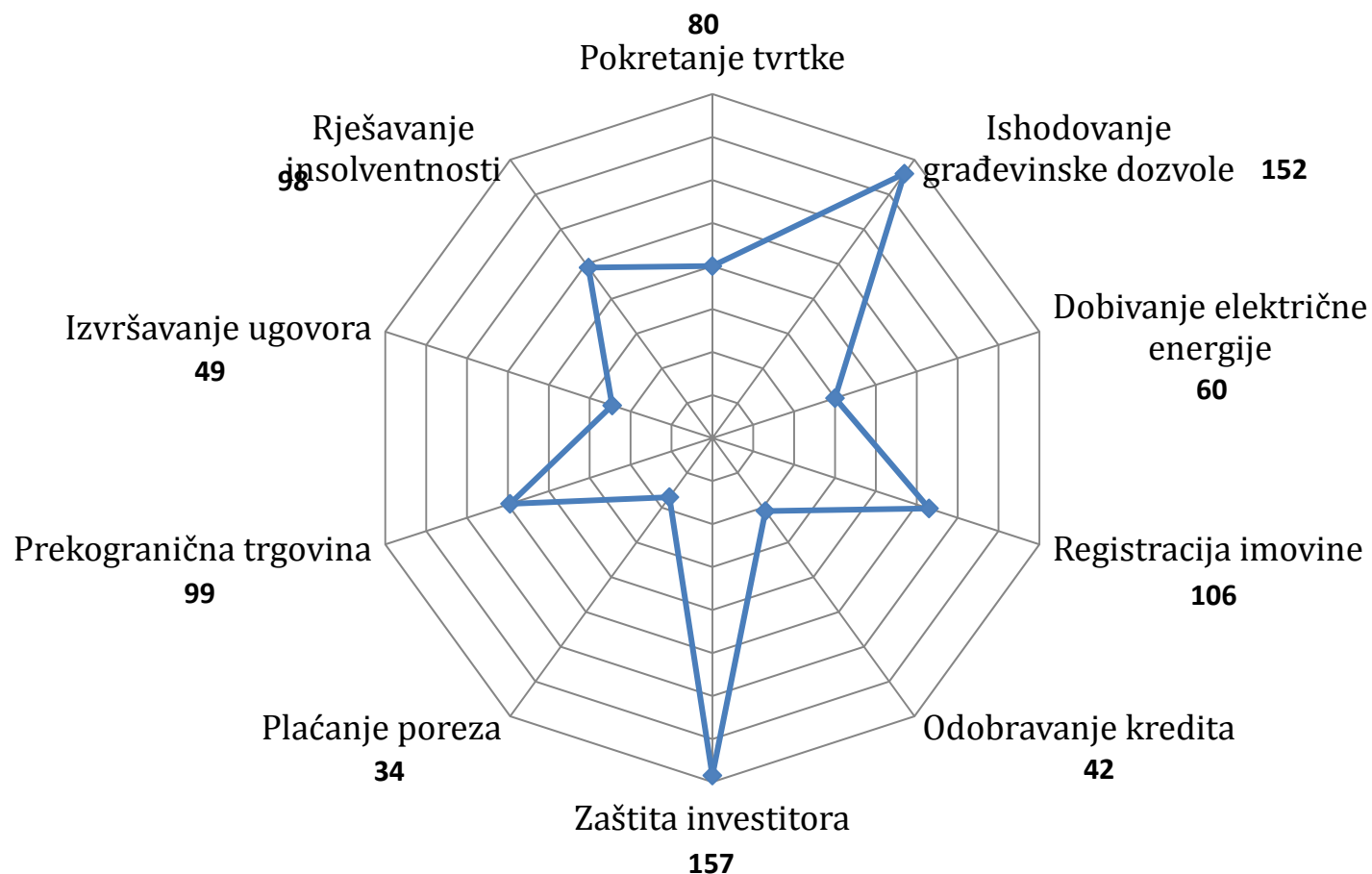
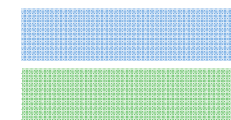
Daljnji razvoj?

- Koji je **temelj** za daljnji razvoj?
- Koja **gospodarska grana** će biti zamašnjak razvoja?
- **Prerađivačka industrija? Turizam? Promet?**

Doing Business – Rang Hrvatske (2014.)

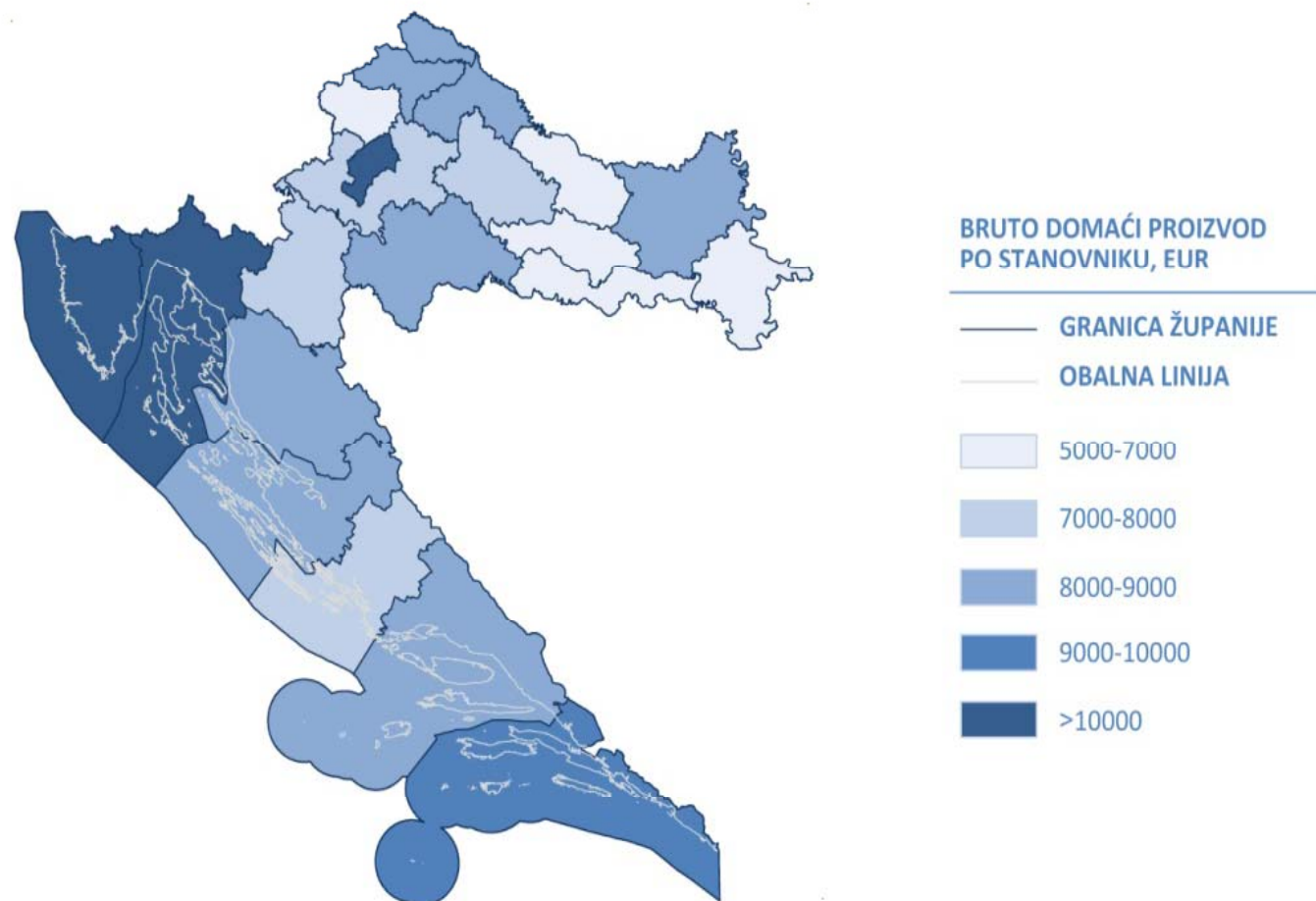

Ukupni rang Republike Hrvatske = 89 / 189

Izvor: Svjetska banka, Doing Business 2014., Profil gospodarstva Hrvatske

REGIONALNA RAZVIJENOST

PREMA VISINI BDP-a p/c za 2011.

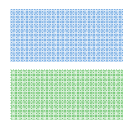

PGŽ – ubraja se među **ekonomski najrazvijenije županije RH, uz Grad Zagreb i Istarsku županiju.**

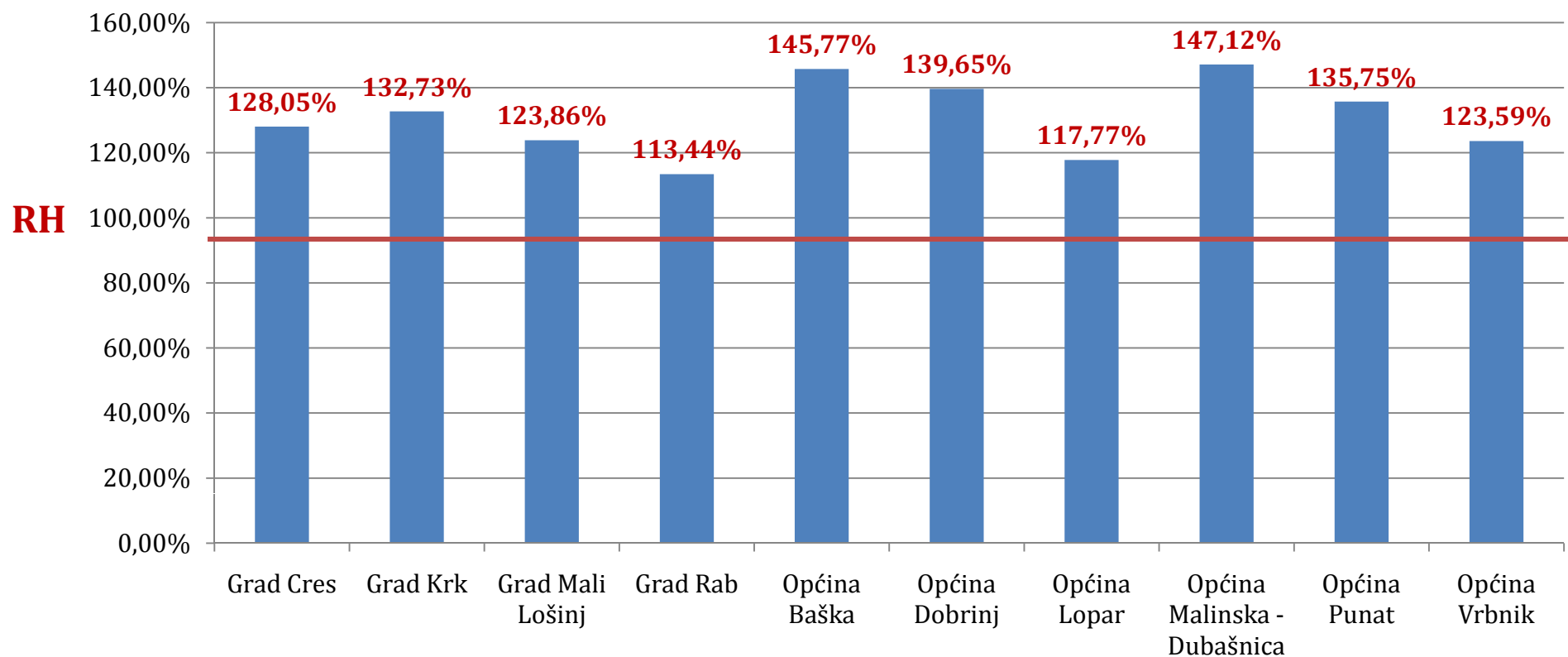
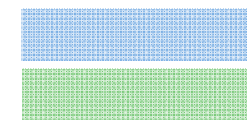
Indeks konkurentnosti (2010.)

	Rang poslovnog sektora	Rang poslovnog okruženja	Statistički rang (ukupno)	Perceptivni rang (ukupno)	Ukupni rang 2010.
Varaždinska	1	1	6	1	1
Grad Zagreb	2	4	2	7	2
Istarska	7	5	1	13	3
Međimurska	6	2	3	6	4
Zagrebačka	3	6	7	5	5
Zadarska	4	3	10	3	6
Primorsko- goranska	8	7	5	12	7
Splitsko-dalmatinska	12	9	4	14	8
Dubrovačko-neretvanska	11	11	9	11	9
Šibensko-kninska	14	13	8	16	10
Krapinsko-zagorska	13	10	11	8	11
Koprivničko-križevačka	9	8	13	4	12
Osječko-baranjska	5	12	14	2	13
Karlovačka	10	14	12	10	14
Bjelovarsko-bilogorska	16	17	15	15	15
Brodsko-posavska	15	16	19	9	16
Virovitičko-podravsk	17	15	17	17	17
Ličko-senjska	18	18	18	18	18
Sisačko-moslavačka	19	19	16	20	19
Vukovarsko-srijemska	20	20	20	19	20
Požeško-slavonska	21	21	21	21	21

Izvor: Svjetska banka, Doing Business 2014., Profil gospodarstva Hrvatske

Indeks razvijenosti JLS MR OTOCI 2012.

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva

PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
JAVNA USTANOVA
ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE

Pitanja koja otvaramo

- **Negativna gospodarska kretanja** u Europi, Hrvatskoj, Županiji i njihov utjecaj na razvoj?
- Gospodarski rast i razvoj u PGŽ u odnosu na **državnu strategiju razvoja i planove velikih državnih poduzeća**?
- Pitanje daljnjeg razvoja **turizma i selektivnog razvoja turizma** u svjetlu dosadašnjeg načina privatizacije kao i rješavanja brojnih pitanja vezanih za pomorsko dobro i zaštićeni obalni pojas?
- Daljnji razvoj **obrazovanja i znanosti** u funkciji **gospodarskog i društvenog sustava**?
- itd.

Pitanja koja otvaramo

- Pozicija **prometnog čvora Rijeka** i utjecaj razvoja Rijeke i riječke urbane aglomeracije na razvoj cijele Županije?
- Razvoj **luke Rijeka**?
- Daljnji smjer **razvoja industrije**?
- **Brodogradnja i mala brodogradnja**?
- **Prostorno planiranje i zaštita okoliša**
- **Zaštićeni obalni pojas i ekološka mreža**
- itd.

STRATEŠKE ODREDNICE RAZVOJA U BUDUĆNOSTI

**VIZIJA, STRATEŠKI
CILJEVI, PRIORITETI i MJERE**

**Primorsko-goranska županija
je poveznica Mediterana i Srednje
Europe, regija poželjna za život i rad
koja svoje potencijale realizira
održivim razvojem u uvjetima
društvene pravednosti.**

Prijedlog vizije

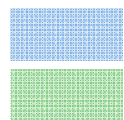
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
JAVNA USTANOVA
ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE

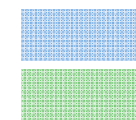
CILJEVI VAŽEĆE ŽRS 2011-2014.

- STRATEŠKI CILJ 1. Razvoj dinamičnog
gospodarskog okruženja
- STRATEŠKI CILJ 2. Uravnotežen regionalni razvoj
- STRATEŠKI CILJ 3. Razvoj ljudskih potencijala
- STRATEŠKI CILJ 4. Zaštita prirode i okoliša

PRIJEDLOG STRATEŠKIH CILJEVA 2015-2020.

- Poboljšanje **kvalitete života** kroz razvoj društvene i gospodarske infrastrukture
- Na temeljima **društva znanja i novih tehnologija pametnom specijalizacijom** razviti **konkurentno i održivo gospodarstvo**
- Intenzivirati razvoj **cjelogodišnjeg turizma** s naglaskom na **posebne vidove turizma**
- Unaprijediti **povezivanje** Mediterana, Hrvatske i Europe
- Uravnotežiti **razvoj svih područja Županije** na principima **održivosti**

HORIZONTALNE TEME

- Jačanje kapaciteta za **upravljanje razvojem**
- Daljnji razvoj **civilnog društva** i njihovo uključivanje u razvojne aktivnosti Županije
- Jačanje otpornosti Županije na **krizna stanja**

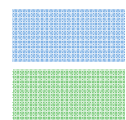

Horizontalne teme odnose na SVE strateške ciljeve, daju im dodatnu vrijednost i podupiru njihovo dostizanje.

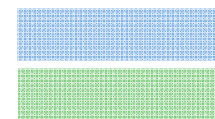
ZAKLJUČNO

- Stvorena je **kvalitetna podloga** za izradu strateškog okvira RS PGŽ
- **Aktivno sudjelovanje** JLS rezultira **jasnim projektima** i realizacijom istih
- Razvojna strategija mora biti **selektivna, realna te pokazati razvojne mogućnosti**
- **Partnerstvo** u strateškom planiranju!

SUGESTIJE, MIŠLJENJA, KOMENTARI

www.zavod.pgz.hr

zavod@pgz.hr